

Islam i modernitat, 2

En el fons, hi ha una idea clau en les versions més rigoroses de l'islamisme extrem, i és la legitimació doctrinal, religiosa, de l'ús de la violència. La predicació radical –no solament dels dirigents d'al-Qaida, sinó del fundador dels Germans Musulmans, dels líders de Hamàs, de la Jihad Islàmica, i de tants altres grups i moviments des d'Algèria fins al Pakistan– gairebé identifica l'exterior amb l'infidel, i l'infidel com a enemic que cal combatre i, si és possible, eliminar. I això no és una opinió meua esbiaixada: són declaracions repetides constantment a les mesquites, a les escoles alcoràniques, en proclames dels líders més coneguts i en textos considerats fundacionals. Per tant, una *modernitat* únicament tecnològica, en aquest cas, no és suficient per a acabar conduint a l'assumpció d'uns certs valors civils o morals. Tal com ells, els radicals (que són un percentatge petit però de ressonància molt extensa), es plantegen les coses, això no és possible: de fet, entre els seus líders més violents, hi ha molt sovint enginyers, físics o metges, fins i tot educats a Europa o als Estats Units. *Nosaltres* creiem que és possible perquè, al llarg de la nostra història, hem vist associats els dos processos: l'avanç tècnicocientífic i l'avanç moral, el desenvolupament del coneixement i la modernització social, mental i política, la ciència i la democràcia (però no en els règims feixistes o comunistes, certament). Ells, però, els països islàmics, en gran mesura ho han dissociat. Per tant, l'una cosa no implica necessàriament l'altra. Més aviat al contrari: en la ideologia islamista (no vull dir en l'islam com a religió, ni forçosament en les societats de majoria musulmana) l'assumpció o l'ús de recursos econòmics i tecnològics està conscientment supeditada a un model de societat que nega la modernitat cultural. El resultat d'això és, entre altres coses, la persecució de la dissidència interior: de fet, en la història dels països islàmics, molt rarament havien estat tan perseguïdes les minories religioses com ho estan sent ara mateix. Es torna a predicar i a escampar l'antic ideal segons el qual el món musulmà ha de ser cent per cent musulmà: un món –una societat– on tothom està obligat

Joan Francesc Mira

al compliment rigorós de totes les normes religioses establertes. Tothom hi està obligat: no només no beuen alcohol, sinó que prohibeixen o fan tancar els bars que en venen, o hi posen bombes. Com si els catòlics que volgueren complir

amb l'abstinència de la Quaresma, a més de no menjar carn tancaren les carnisseries que trobaren obertes.

Difícilment es pot encaixar aquesta realitat amb una forma qualsevol, occidental o no, de democràcia bàsica, de drets humans, i sobretot de llibertat civil, religiosa, de pensament i d'expressió. Difícilment és compatible amb la modernitat el fet que en molts països islàmics et poden tancar a la presó per haver prestat una Bíblia a un conegut o haver-li parlat de les bondats del cristianisme, o poden condemnar-te a mort pel delictes d'apostasia. I a l'Iran pengen els homosexuals als fanals de la places, com un espectacle exemplar. L'opinió pública occidental hauria de ser molt més contundent a l'hora de rebutjar aquests fets, però jo encara no he vist cap recollida de firmes, ni cap manifestació d'europèus progressistes, d'estudiants o d'indignats contra les execucions d'homosexuals, la persecució violenta de cristians o les lapidacions d'adúlteres. I aquestes atrocitats es van escampant, no reduint, mentre els *occidentals*, al contrari de la paràbola clàssica, mirem molt més la palleta en l'ull propi que la biga en l'ull dels altres. Sembla que els conflictes d'aquest tipus no encaixen en l'esquema d'ideologia maniquea segons el qual *nosaltres* som els dolents (colonialistes, imperialistes, explotadors...), i als *altres* (els explotats, etc.) se'ls ha d'entendre i excusar qualsevol canallada. Per acabar, si ens hem de resignar a considerar la nostra *modernitat* social com una simple opció entre d'altres, si hem d'acceptar com a igualment vàlida la supremacia dels textos sagrats sobre el poder civil, si pensem que els *altres* no tenen per què acceptar com a drets humans allò que nosaltres hem definit com a tals, si acceptem que la condició de creient és superior a la de ciutadà, és a dir, si renunciem a defensar i a promoure els fonaments de la condició moderna, no cal que esperem que allò que *ací* menyspreem ho respecten *allà*.

“Difícilment és compatible amb la modernitat el fet que en molts països islàmics et poden tancar a la presó per haver prestat una Bíblia a un conegut o haver-li parlat de les bondats del cristianisme, o poden condemnar-te a mort pel delictes d'apostasia. I a l'Iran pengen els homosexuals als fanals de la places, com un espectacle exemplar”